

Nämdläggare

Till

Midsommarkransens förskolor

Telefon:

**rksamhetsberättelse VB 2021 för
Midsommarkransens förskolor**

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Midsommarkransens förskolor	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	6
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	6
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	6
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	11
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	15
Uppföljning av ekonomi	18
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	18
Investeringar	18
Medel för lokaländamål.....	18
Övrigt.....	18
Systematiskt kvalitetsarbete	18
Övrigt	18

Sammanfattande analys

Verksamhetsbeskrivning

Midsommarkransens förskolor består av fem förskolor, tre större och två mindre. De är placerade geografiskt mellan Telefonplan, Midsommarkransen och Hägerstensåsen. Lm gården och Svandammgården har en lång historia som förskolor. Rönneberga och Kastanjen är förskolor som har funnits sedan 80-90 talet. Fiberpennan som byggdes öppnades delvis i augusti 2019. Under 2020 rekryterades fler medarbetare och de sista två avdelningarna öppnade då. Fiberpennan har ännu inte fyllt alla platser som man har, stadsdelen har minskat andel barn som söker förskoleplats.

Midsommarkransens förskolor har en ledningsgrupp som leds av en rektor i samverkan med två biträdande rektorer en administratör tillika pedagogisk ledare samt en IKT pedagog på 40%. Enheten har drygt 78 medarbetare i tjänst, 43,1 % är förskollärare, övriga anställda arbetar i barngrupp som barnskötare, eller kök och städ.

På varje förskola finns det en samordnare som samverkar runt den dagliga organisationen på respektive förskola i samråd med rektor eller biträdande rektor.

De beslut som ledningsgruppen tar baserar sig på nationella eller lokala (Stockholms stad och Hägersten-Älvsjö) direktiv och riktlinjer, diskussioner/reflektioner från enhetens olika pedagogiska forum samt från förskolornas APT.

På fyra förskolor finns kokkar, en av förskolorna har ett mottagningskök och på fyra av förskolorna har man städning i egen regi sedan hösten 2021.

Ledningsgruppen har under året arbetat med att se över ledningsstrukturen för att hitta nya former för hur man ska på bästa sätt stötta enheten. I det arbete har medarbetarenkäten och arbetsmiljögruppen gett inspel i hur och vad som fungerat.

Vi har under 2021 arbetat med att ge enheten en gemensam plattform att stå på. Att Midsommarkransens förskolor är en enhet och inte fem förskolor under samma ledning. I led av det arbetet är att ha gemensamma möten för samordnarna, kök och städ samt arbeta med rektor och biträdande rektorer arbetsuppgifter. Från att ha haft ansvar för varsin förskola så kommer ledningen arbeta tillsammans i team, med riktade uppdrag. Vi går från att vara generalister till att bli specialister. På detta sätt tror vi att likvärdigheten blir bättre mellan förskolorna. Att göra denna förändring av ledningen kräver tid och tålamod. Fortfarande finns en önskan om att chef ska finnas fysiskt på plats. Vi arbetar med att ge mandat till pedagogerna att ha eget mandat när det gäller viss beslut. Vi går från närvarande chef till tillgänglig chef.

Verksamhetsidé

Vår verksamhetsidé och värdegrund utgår från följande styrdokument: FN:s barnkonvention, skollagen, läroplanen för förskola (Lpfö 18) samt Hägersten-Älvsjös förskoleavdelnings fokusområden.

Vi arbetar ständigt mot målen mot mer likvärdiga förskolor, då vi ser att kvalitén varierar på enheten. Vi formaterar arbetslagen och barngrupperna så att alla ges möjlighet att blir sitt

"bästa jag", barn och pedagoger. Organisation, förhållningssätt, arbetssätt samt ledarskap är alla faktorer som påverkar barnens utveckling och lärande.

Enhetens pedagogiska ledare leder arbetet med att utveckla lärmiljöer så att vi uppnår vårt mål mot likvärdiga och kemikaliesmarta förskolor som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Kvalitets och utvecklingsarbete

Under våren har vi arbetat enligt följande:

- En förskola utgår från Skolverkets modul **Identitet, jämställdhet och digitalisering i förskolan**.
- En förskola arbetade med Ann Pihlgens filmer (Undervisningsmiljöer i förskolan)+diskussioner,
- En förskola arbetade med inskolning och tänkandet inför hösten då en stor andel är mkt unga barn.
- Två förskolor har påbörjat ett arbete runt boken "Vem tog sista mjölken?".

Viktigt att påpeka att arbetet inte har flöt på enligt planerna på grund av den pågående pandemin. Stundtals har närvaron varit låg vid APT samt att tekniken inte alltid fungerat. Delar av utbildningstillfällena har vi haft digitala, vilket påverkade diskussionerna på förskolorna.

Hösten 2021 har enhetens kompetensutveckling vara riktad mot språk, i en gemensam satsning av stadsdelen.

Nätverken har genomförts under hösten för både förskollärare och barnskötare. Följande har varit grund för innehållet i nätverken: digitala föreläsningar med Agneta Edwards, frågor i anslutning till dem samt riktade kompetensutbildningar från Mediateket.

SKA-träffar (Systematiskt kvalitetsarbete) genomfördes månadsvis på respektive förskola, lett av enhetens pedagogiska ledare under våren. Övriga deltagare i mötet har varit en förskollärare från varje avdelning. Utgångspunkten i detta arbete var WKI, Pobem samt Midsommarkransens utbildningsplan. Analysen av vårens SKA-träffar var att vi som ledning behöver ta mer aktivt del i det arbetet, vilket resulterat i att vi genomfört utveckling och kvalitetsbesök under hösten 2021 på varje avdelning, syftet med det är att vi ska nå årsmålet i WKI:n.

Kultur

Generellt sett kan vi se att den pågående pandemin begränsade våra möjligheter att utöva kultur enligt den plan som vi formulerat. Under 2021 har dock alla avdelningar fått ta del föreställningar av professionella kulturutövare.

Miljö

Vi gör medvetna val vid inköp, allt för att bidra och ta ansvar för miljön. Verksamheternas grupper arbetar på olika sätt och i olika stor utsträckning med att medvetandegöra med barnen hur vi alla kan bidra till en hållbar utveckling. Våra innemiljöer når nivå 3 i "Kemikaliesmart förskola". Utemiljön på förskolan Svandammsgården var i stort behov av renovering vilket

gjordes under året. Lm-gården saknade solskydd på en av gårdarna, slutfördes under hösten 2021.

Skyddsronder har gjorts på alla förskolor i samband med det har också barnskyddsronder gjorts under hösten 2021. Varje avdelning fick i uppdrag att se över sin miljö ur ett barnskyddsperspektiv, en sammanställning över dessa har gjorts av ledningen för att åtgärda ev brister. Det som framkommer i dessa ronder är att många saker är svåra för pedagogerna att svara på, att saker och ting hängts upp utan adekvat kompetens. Vilket gäller både lampor, hyllor etc. Eftersom inte den kompetensen finns som yrkesgrupp såsom vaktmästeri på förskolan så är trenden att man löser saker och ting själva på avdelningarna.

Konsekvenser av Covid -19

Vi har arbetet utomhus till stor del av året, alla inskolningar har skett utomhus. Vi har haft begränsningar för vårdnadshavares inomhusbesök på förskolorna, vilket bland annat gjort att vi inte haft några fysiska föräldramöten.

Nätverken som tidigare innebar att man träffades mellan förskolor har inte genomförts under våren, Hösten 2021 blev det digitalt nätverk vilket uppskattades. Det gäller även APT:n som under våren varit på respektive förskola. Ledningen har begränsade sin fysiska närvaro under våren för att under hösten deltagit mer på förskolorna.

Det har varit många frågor och stundtals oro från pedagogerna och vårdnadshavare till ledningen. Ofta har de varit svåra att svara på och inte alltid stillat oron. Under vecka 11-12 insjuknade så många pedagoger i covid-19 på en förskola att vi var tvungna att stänga den fyra dagar.

Sjukskrivningarna har varit högre liksom vikariekostnaderna än normalt. Många gånger har man upplevt det motsägelsefullt att vi tagit in vikarier utifrån men samtidigt nekad v.h inträde.

Generellt sett så har pedagoger varit mer slitna av det här året. Ovissheten, oron, många diskussioner med vårdnadshavare kring snoriga barn som lämnats till förskolan. Därför ansåg vi att det var extra viktigt att alla fick möjlighet till sommarsemester för att komma tillbaka utvilade till hösten. För att möjliggöra detta tog vi in vikarier till sommarförskolan, den kostnaden var inte budgeterad för.

Årsmålet andel nöjda föräldrar och normer och värden, till barn i förskolan i Brukarenkäten nås inte vilket vi också tror är ett resultat av att vårdnadshavarna inte tillåts vara fysiskt närvarande inomhus på förskolorna. Skolplattformen och Pobben kunde ha varit ett komplement, men då den inte fungerade tillfredställande stundtals har många vårdnadshavare inte använt den fullt ut.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	68,2 %	2,3 %	66,7 %	52,7 %	33 %	33 %	VB 2021
Analys Midsommarkransen har fortsatt hög procentsats förskollärare vilket gagnar verksamheten.							
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	86 %			87 %	90 %	88 %	2021
  Antal barn per grupp	13,4 barn/avd.			15,2 barn/avd.	16	16	VB 2021
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,5 st			5,8 st	4,9	4,9	VB 2021
Analys Årsmålet är inte uppnått även i år, skälet till det är att ekonomin inte skulle klara av så små barngrupper då vi har en så hög andel förskollärare med höga löner. Även barnskötarlönerna då Midsommarkransens pedagoger har höga löner men också stor erfarenhet.							
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,4			3,21	3,6	3,6	2021
Analys Vi når inte upp till årsmålet 3,6, framförallt är det områdena matematik och teknik som drar ner snittet. Enheten har under hösten haft stort fokus på miljö och språket vilket vi också kan avläsa av resultaten i WKI:n.							

Kommentar [JN1]: I texten ovan står det att ni har 43,1% fsk. Vilken siffra är rätt?

Kommentar [JN2]: Den här analysen är inte relevant för målet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2021-01-01	2021-12-31	

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

— Ingen

Beskrivning

Utbildningen ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i utbildningens innehåll. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn.

Interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare. Förskolans medarbetare har adekvat kompetens för att utföra sitt läroplansuppdrag. Kompetensutveckling prioriteras för att ytterligare stärka medarbetarnas förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats.

Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll.

Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Språkprogram gjort och startat och fortsätter implementering under 2022			
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetsätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har sin självklara plats, ges utrymme och blir lyssnad på

● Uppfylld helt

Förväntat resultat

Förskolorna fortsätter att utvecklar arbetet med att dokumentera barnens intressen och hur dessa påverkar utvecklingen av verksamheten.

Analys

Förskolorna lyfter ständigt frågor som berör värdegrund, mångfald, likheter och olikheter. Pedagogerna deltar aktivt i barnens aktiviteter och lekar och är lyhörda för barnens intressen.

I arbetet med undervisningsplaner har barnen fått möjlighet till inflytande ett arbete som pågår ständigt. I dokumentationsarbetet kan vi se att man erbjuder barnen möjlighet till reflektion, delaktighet och inflytande i verksamheten. Utvärderingar under året har visat att att grupperna uttrycker behovet av att utveckla undervisningsplanerna och lärloggarna, detta både för sin egen analys, synliggöra barnens inflytande och i kontakten med vårdnadshavarna.

Kommentar [JN3]: Hur ser ni att barnen har getts möjlighet till reflektion? Exempel på hur barnen har påverkat utbildningens innehåll skulle hjälpa här.

Vi strävar efter att alla ska ha ett professionellt bemötande och ha positiva förväntningar som främjar och uppmuntrar det individuella och kollektiva lärandet.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

— Ingen

Beskrivning

Alla barn erbjuds en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Utbildningen präglas av samt stärker barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Barns behov, inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för hur utbildningen utformas. En god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande.

Utbildningen bedrivs i likvärdiga lärmiljöer som uppmuntrar till lek och utforskande. Språk och fysisk rörelse tillsammans med hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Användningen av digitala verktyg främjar undervisningen och barnens utforskande.

Förskolornas systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Förskolorna planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via Skolplattformen.

Förskolorna präglas av ett tydligt ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen.

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen. Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer. Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,6				3,6		2021
 ♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	88	88	89		90		2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
-----------	------------	-----------	-----------

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
❗ Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
❗ Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31	
❗ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
❗ Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31	
✅ Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorer i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Varje barn i Midsommarkransen förskolor möts av undervisningsmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner.

● Uppfylld helt

Förväntat resultat

Förskolornas undervisningsmiljöer erbjuder och synliggör material som uppmuntrar till de olika läroplansområdena och vi arbetar projektinriktat.

Vi strävar efter att de pedagogiska miljöerna är tillåtande, att barnen är aktiva och har möjlighet att ta initiativ till olika aktiviteter.

Analys

Enhetens samtliga förskolor har arbetat med WKI:s områdena under hösten och under vårens Ska (Systematiskt kvalitetsarbete) -möten följer vi upp hur grupperna värderat sig och vad det finns för behov av utveckling i grupperna. Juni 2021 genomförde alla fem förskolor en deluppföljning och utvärdering av utbildningsplanen samt i WKI:n gruppvis. Då ser vi att det fortfarande ser olika ut mellan förskolor. Ett utvecklingsområde är bedömningskompetensen där vi noterat att pedagoger som är nya inför att arbeta med att bedöma sitt pedagogiska arbete har svårt att värdera sitt arbete i WKI:n. För att utveckla pedagogernas bedömningskompetens har vi under hösten gjort utveckling och kvalitetsbesök på varje avdelning. Vilket innebar att vi under uppstarten i september gav varje avdelning stödfrågor att arbeta med när man planerar upp sin verksamhet. Frågorna följdes upp på kvalitetsbesöken av ledningen samt att vi gav feedback till respektive avdelning.

Kommentar [JN4]: Saknar analyser som svarar mot det förväntade resultatet. Har ni erbjudit material? Har barnen varit aktiva, miljöerna tillåtande? Hur har ni sett det?

Kommentar [JN5]: Vad ser olika ut?

Kommentar [JN6]: Vad framkom? Vilken feedback gav ni generellt?

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✅ Fortsätta utvecklingen med att knyta förskolornas arbetssätt mot WKI:n i syfte att höja likvärdigheten och kvaliteten.	2021-01-11	2021-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

— Ingen

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

— Ingen

Beskrivning

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos de unga.

- Barn och ung har tillgång till öppen fritidsverksamhet, kultur och programverksamhet av hög kvalitet i Hägersten-Älvsjö.

- Barn och unga med funktionsnedsättning har tillgång till attraktiva och anpassade fritidsaktiviteter för målgruppen

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna kulturaktiviteter för detta avsätter nämnden en budget/kulturpeng.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Äldreomsorgen arrangerar olika program och aktiviteter en särskild budget avsetts för ändamålet.

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningsbidrag för lokal verksamhet fördelas på ett sätt som berikar och kompletterar stadsdelsnämndens verksamhet. Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Äldre som inte själva har möjlighet att ta sig till arrangemang erbjuds program och kultur där de vistas. Unga erbjuds kulturmöten, att prova skapande, möta föreningsliv och idrott i syfte att öka social inkludering, bredda deltagande, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
❗ Förvaltningen ska verka för att enheterna nyttjar de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Varje barn får under sin förskoleperiod möta och själv prova olika former av kultur

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolorna erbjuder olika former av kultur och vår "Kulturplan" efterlevs.

Kommentar [JN7]: Är det enhetens kulturplan? Står inget i analysen om hur den har efterlevts.

Analys

Genom olika kulturella upplevelser ska alla våra barn få tillgång till alla sina "språk", vilket innebär att det i vardagen ingår att vi arbetar med olika uttrycksformer. Det ska erbjudas ett varierat utbud av material som är tillgängligt, väcker nyfikenhet och lockar till utforskande av olika tekniker. Pollyglutt har används flitigt och är mkt uppskattat. Mycket har vi gjort, men pandemin har påverkat verksamheterna då mycket av tiden har varit utomhus. Vi ger barnen erfarenheter av professionella kulturupplevelser såsom drama, musik, litteratur m.m. Vi har bokat teaterföreläsningar för alla barn under våren och hösten 2021. Alla förskolor har arbetet med högläsning under hösten. Vi deltog i de digitala föreläsningarna med Agneta Edwards under hösten 2021 samt litteratur och arbetsmaterial till detta. När det gäller den digitala kompetensen har flera pedagoger genomgått utbildning i Green screen för att sedan arbeta med detta tillsammans med barnen. Enhetens pedagogiska ledare samt Ikt ansvarig har lett dessa utbildningar. t Biblioteksbesöken blev av under hösten då pandemin tillfälligt tog en "paus".

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✅ Alla barn erbjuds biblioteksbesök.	2021-01-11	2021-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

■ Ingen

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

— Ingen

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) har nu tagits fram och kommer börja följas under 2021. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar förvaltningen med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, först ska en inventering göras under året för att undersöka vilka verksamheter som fortfarande inte har fått LED-belysning och/eller energisnåla vitvaror. Underlaget från inventeringen kommer att ligga till grund för klimatinvesteringar senare i år och eventuellt även för 2022. Vid upphandling av nästa parkentreprenad ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är en av förvaltningens största källor till växthusgaser, 2019 innebar förvaltningens livsmedelsinköp utsläpp av ca 1500 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet

Startdatum

Slutdatum

Avvikelse

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
❗ Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskaps spridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31	
❗ Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kokkar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31	
❗ Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31	
✅ Förvaltningens verksamheter ska ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Enhetens medarbetare gör medvetna val för att ta ansvar för miljön samt verksamheterna bidrar till en hållbar utveckling.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förskolorna arbetar för att ge barnen goda vanor och medvetandegöra vikten av klimatsmarta val samt hur vi alla kan bidra. Enheten ska bibehålla och även sträva efter öka andelen inköpta ekologiska livsmedel till förskolorna.

Analys

Enheten har bibehållit samt ökat sitt inköp av ekologiska livsmedel. Förskolorna har delvis arbetat med barnens vanor kring klimatsmarta val. Alla förskolor sorterar sitt avfall, alla kokkar deltar i stadsdelens gemensamma utbildning under hösten där temat är klimatsmart matlagning. Alla kokkar på förskolorna har fått boken "Klimatsmart såklart" – framtagen av Skärholmens kokkar. Vi fortsatte att byta material och möbler som inte innefattas av klimatsmarta val allt för att skapa en giftfri miljö för barnen.

På en av förskolorna gjorde ett försök i samverkan mellan städ och pedagoger att ta bort pappershanddukar som man ersätter med frottehanddukar som tvättas efter varje torkning. Detta är ett led till att minska avfallet på förskolan.

Kommentar [JN8]: Hur hade varit intressant.

Kommentar [JN9]: Hur gick det med det? Ska de fortsätta?

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Enhetens verksamhet har en långsiktigt hållbar ekonomi

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Förskolenheten har en budget i balans.

Analys

Den budget som vi hade i balans under våren har avsevärt förändrats under hösten. Tre förskolor har inte lyckats fylla sina platser, just nu saknas ca 30 barn. Kostnader för pedagoger kvarstår dock. Kostnaden för sommarförskolan har också varit högre vilket kommer att visa sig under september. Många barn var anmälda vilket innebar vikariekostnader samtidigt som vi hade tillsvidareanställda medarbetare som uppbar semesterlön. 60% av de anmälda barnen till sommarförskolan dök dessvärre inte upp så kostnaderna för både livsmedel och löner kunde ha sparats. Ett årligt återkommande bekymmer i planering inför sommar och jul.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

— Ingen

Beskrivning

Förvaltningen kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya förvaltningen är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget
Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och i det arbetar med att förbättra arbetsmiljön och arbetssituationen.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Medarbetare stannar kvar på förskolorna och bidrar med att utveckla verksamheten.
Korttidsfrånvaron sjunker.

Analys

Apt har flyttats till morgontid på alla våra fem förskolor från och med hösten 2021, för att minimera kvällsarbete, vilket har efterfrågats av medarbetarna. Vi startade en arbetsmiljögrupp under våren 2021 som påbörjade ett arbete med att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare. Gruppen kommer att träffas två gånger per termin.

I medarbetarenkäten framgick att man önskade mer stöd och närvaro från ledningen. Något

Kommentar [JN10]: Hur har det upplevts av medarbetare? Har det fungerat?

som kan tolkas av att pandemin gjort att besök på förskolan minimerats. I syfte att förbättra detta har en ny ledningsstruktur gjorts.

Kvalitet och utvecklingsbesök på varje avdelning från ledningen 1 gång i terminen.

Kommentar [JN11]: Hur ser den strukturen ut?

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Apt flyttas till morgontid för att minimera kvällsarbete. Fortsatt arbete med salutogent arbetssätt. Nyexade förskollärare får en mentor.	2021-01-11	2021-12-31	

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

— Ingen

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

— Ingen

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla arbetet med innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med att utveckla säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsombud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom

informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2021.

Avdelningen för förskola

Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och införandet av skolplattformen fortsätter under 2021. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling. Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitaliseringen som ska utgöra stöd för undervisningen samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. Verksamheterna följer och bidrar till stadens arbete med moderniseringen av sociala system. Förberedelser inför införandet av Esset fortgår inom alla berörda verksamheter och under 2021 kommer verksamheter på området barn och unga gå över till Esset som socialt system.

Flera utförarverksamheter kommer gå över till det nya digitala systemet Medvind för schemaplanering, bemanning och tidsregistrering. En kartläggning av den digitala kunskapen kommer göras inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen ska utöver det utveckla och stärka arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Systematiskt kvalitetsarbete

Övrigt

Barnkonventionen

Förskolorna arbetar idag i enlighet med Lpfö-18 där Barnkonventionen grundläggande för alla pedagogiska aktiviteter. Den finns med i vår utbildningsplan, vilket vi stämmer av under pågående år med pedagogerna hur man arbetar med den. Det program som för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad kommer att användas i det arbete som vi genomför på förskolorna.

Klagomål och synpunkter

Synpunkter och klagomål från utbildningens vårdnadshavare hanteras direkt via telefon, genom skriftliga svar eller genom fysiska möten.

Följande synpunkter och klagomål har inkommit:

- personalplaneringen (tjänstefördelningen),
- riktlinjerna för Covid-19 (barn med symtom),
- Utemiljön: Belysning på samtliga gårdar, avsaknad av solskydd på Lm gården
- Att enhetens rektor har semesterrätt under pågående pandemi
- Att enheten stänger för APT, utvecklingsdagar
- Placering på avdelning i förhållande till ålder och inte mognad

Processen för arbetet med verksamhetsberättelsen

Enhetens verksamhetsberättelse kommer behandlas under januari månads APT.